

sektör'den...

Turisti tatil hakkını kullanan ve turizmi de tatil hakkını kullanan kişilerin yarattığı bir sosyo-ekonomik faaliyet olarak değerlendiren görüşlerin hakim olduğu bir turizm piyasasında çalışılmakta; bu piyasada sosyal etkiler ve toplumsal entegrasyon amaçları zaman zaman ekonomiyi aşmaktadır.

**HÜSNÜ
GÜMÜŞ**

Avrupa Birliği ve Türk turizmi..

Gümrük Birliği Anlaşması'nın imzalanmasından sonra Avrupa Birliği ile ilişkiler ve tam üyelik sürecine giden yolda AB kurallarına uyum konuları her sektör tarafından ele alınıp incelendi.

Son on yılı yoğun olmak üzere dünya piyasası ile sıkı bir işbirliği içerisinde bulunan turizm sektöründe de konu çeşitli forumlarda tartışılıp irdelenmektedir.

Avrupa Birliği'ni oluşturan Roma Anlaşması'nın 2. maddesi ile turizme verilen önem hızlı bir gelişmenin ve çeşitli desteklerin kaynağını oluşturmuştur. Bu hızlı gelişme, beraberinde turistlerin korunmasını sağlayacak tedbirleri de getirmiştir.

Bu kapsamda Avrupa Turizm Yılı, Avrupa'da turizmin entegrasyonu, tek pazarın turizme etkileri gibi etkinlikler sonucunda elde edilen kararlar AB ve GATS tarafından Turizm Eylem Planları ile uygulamaya aktarılmaktadır.

Uluslararası turizm piyasasında sürekli artan bir pazar payı elde etmekte olan Türk turizm sektörünün bu gelişmelere uyum sürecini en kolay şekilde geçireceğini göstermektedir.

Yasal ortamın hazırladığı rahatlık ve piyasada çalışan kuruluşların uygulamadan kaynaklanan tecrübeleri bu alandaki avantajlar arasındadır.

AB tarafından yapılan düzenlemelerin ürünün fiyatında satılması ve tüketicilerin haklarının teminat altına alınması esasından kaynaklanan, satış ve pazarlama fonksiyonlarına yönelik çalışmaları ön plana çıkarmaktadır..

Bilindiği gibi günümüzde ekonomik faaliyetler kararların üretimden çok üretimin pazarlanması konusundaki bir anlayışın hakim satışı üreticinin, pazarlamayı ise tüketicinin yararına dengeleyen büyük piyasa ekonomisi ortamında gerçekleşmektedir.

Turizm ekonomisinde büyük piyasa ortamı tanıtma işlevine dayanan bir zeminde büyük ölçüde aracı kuruluşlar tarafından oluşturulmaktadır.

Bu gelişme ortamı ulusal turizm ofislerinin çalışma tarzlarını da etkileyerek geleneksel enformasyon hizmeti sınırlarını zorlayan bilgi çağının imkanları ile desteklenmiş birer tatil danışma merkezi olarak görev yapacak şekilde oluşturulmaları sürecine yönlendirdi. Bu gelişmenin bir başka sonucu da tanıtma faaliyetinin sadece ziyaretçi sayısını artırmaya yönelik olmayan, her türlü pazarlama, satış ve üretim stratejilerinin oluşmasına yardımcı olacak şekilde düşünülmesi gerektiğini ortaya koymasıdır (1).

Esasen GATS Anlaşması'nda (2) yer alan resmi turizm politikası ve kamu ve özel sektör işbirliği hususlarının amacı da turizm ürününün üretimi, tanıtma, pazarlama ve satış süreçlerinde yapılması gerekli olan yeni düzenlemelerin hızla gerçekleşmesine yöneliktir.

Ayrıca AB Konsey kararları çerçevesinde; (1) hizmetlerden sorumluluk, (2) devremülk sözleşmeleri, (3) turistik gezi sözleşmeleri, (4) otelcilik hizmetleri, gibi faaliyetleri düzenleyen kurullar ve mahkemelerin içtihatları (Frankfurter Tabelle gibi) bu kapsamda zaten dikkate alındığından yapılacak düzenlemelere de yansımaları kaçınılmaz olmaktadır.

Sonuç olarak turisti tatil hakkını kullanan ve turizmi de tatil hakkını kullanan kişilerin yarattığı bir sosyo-ekonomik faaliyet olarak değerlendiren görüşlerin hakim olduğu bir turizm piyasasında çalışılmakta; bu piyasanın sosyal etkiler ve toplumsal entegrasyon amaçları zaman zaman ekonomiyi aşmaktadır (3). Bu piyasada sosyal etkilere ve toplumsal entegrasyonlara zaman zaman ekonomik amacı aşarak yer almaktadır.

Gelecekte uluslararası kurulların ve uygulamaların dikkatle izlendiği ve hemen uygulamaya aktarıldığı bir esneklik içerisinde olmasını sağlayacak bir turizm ortamına ve yönetimine ihtiyaç duyulacağı görülmektedir. (Ankara, Temmuz 1995)

(1) GÜMÜŞ, Hüsnü, Turizm Dünyası, Aralık 1991; GÜMÜŞ, Hüsnü, Turizm Dünyası, Haziran 1992.

(2) GATS (The General Agreement on Trade in Service) Hizmet ticaretinin de uluslararası kurullara göre düzenlenmesini amaçlayan hizmet ticareti genel anlaşması

(3) GÜMÜŞ, Hüsnü, Turizm Dünyası, Ekim 1990.